

מבעד למסורה

(שעורים בהסתכלות)



רוצים אתם מס' תמא שאספר לכם ע"א "השעתורית העתונאית" שלטנו, ומצפים הנכם בודאי לאמרו-פי שאגכה לכם סודות מן תודתי, מדוכי, בדבר ברכת-פטורין של בני-אבי וביקורו מיד עליה וכו'. וכן עלי שהגיד לכם, רבותי, את הפסוק: — לא באף רבתי! — מפני מה? — מפני הטאניו.

ומוסב, הביבי התלמידים, שנשוחח על עינים יותר משמחים, מענינא-דיומא, דחיינו למשק: על אודות א. מ. ר. י. תוזכרים אתם אולי את ורדי על חכמת, קצר-קומה, עגול ושתרהר ומלא אהתה?
זהו אמרי, וזירה-מושבות שלנו, רק יותר גבוה קצת, יותר קלא ובלי יואלית... ולא זאת אלא, שפי יודעי דבר דורשי הרשומות שלנו הביקואים בשלש-החודשים שלו מצד אמן אשר מכדינת אשכנז, דריתו גם מורע החורדים (הן כל גדולי העולם הם אצלנו מאתב"!). ונתנו טעם לדבריהם, כי בצאת המשלחת של בני-דודנו ממנו כפתי-נפש, אחרי החוזק" שקבלו מאתו בדבעי ביום ג' זה, יום שהוכפל בו כי טוב, — שם על ההר, כידוע, צעק חרכו "ביתר" מעור החוף (בעמדו בחוץ, כמובן) את הברכה המשר-לשת הידועה שלהם לאמרי עד תרח אבי אברהם וסיים בועם: "יודעי אכן יהודי!".

ושמיעה לכל פנישת המשלחת שלהם על הדד, מסר לי בצנעא גבורה "רבורט" שלם מא' ועד ת' ותומ"י אחר ה"מפלה" שנחלו שם. ומחמת שהרכי לקצה, אמסר לכם בזה רק את התמצית, כנהג:

כשהתיצבו כ"ו מבני-דודנו מכל קצווי ארץ לפני הוויר, שהיה יחיד ובודד במועדו הפעם, ולאתר הקידה וההשתחוויה של התר-בושים והמצנפות והיד השלוחה אל המצח ועד הרגלים ארצה, וכמהג בני-דודנו, קם יקום "פורקו" הגדול מדברנא-דאומת שלהם ופתח בנאום קטגורית כלפי מרג' ורבנן, חבורתא קדישתא וסהימנתא די ארעא דיש ראל' דמתקרי פלשתינה, ואחריו ההרה החר זיק, גם הצדיק "תמ"י"ס" מהר-עירב ודבר על הנסים ועל המסים, על הער-ציוס ועל האבנים, על והלוואה של הממשלה ועל מנותח-המאור של רומנגר, בקצור על כל הני הרפתקי, כל עקא וכל מרעון בישין הבאים על ארצנו אך דוק ע"י ה"סיהינחין" ימ"ש — כפי שקראתם בודאי בה"שאלות ותשובות" אל הממשלה בדארהיים — ובי-הוד עמדו על הבטחת בני עשרת-השבטים למלך חוסיין לתת להם את כל ה"מזרח" כדי לעשות שבת לעצמם (עצמאות בלע"ז), כידוע, ולסוף — כך טענו — רמז אותם ונתנו הכל להם ל"יהוד", ושאלו אותו כלשון התוב: "א. מ. ר. י. מה נהיתת?"

והוא: כו' ויכול אתה לא נתפעל מהם כנראה, ועשה להם "מי שברך" כדיבעי: ראשית חכמה, מסר להם מודעה כי עשרת-השבטים עומדים על היסוד של ה"בית" לאומי, וכדי לפייסם בדי-כרים, ברכם, ולהוליך גם אותם לבי-מסותא במחילה, הוסיף פרוש דיש על "ל"ב הפורד שים של הסרות בלפור, זכרונת לברכה, וביחוד על הפרוש של צ'רצ'יל בספר חלבו, והרגיש כמה פעמים בדבריו לישמעאל וגם

ישראל, כי אין כוונתם חליה ליצור מדינה יהודית בא"י אלא דוקא בית-לאומי, עפ"י שטת ה"צמזום" של המקובלים; ואנכי, הר-סיף נפרד-מש'ו וחוד כמה פעמים בלשוננו: "National Cultural Home"

כלומר בית-לאומי רוחני, ז"א ישיבה גדולה-כנראה, שגם הוא מתלמידיו המובה-קים של אתר-העם והמכללה ומדעי הרוח יוכיחו! כשילך הולך מוסיפים לו שן כידוע, ואולם, כדי לעשות נחת-רוח לבני-דודנו ולזרות קצת מלח של פסח על פצעהם הז-כיר פעמים אחרות את ה"ועד הלאומי" — בעברית דוקא! — שנתכבד לקבלם לפניהם-אנכי, את השעור הראשון בלשון-הקדש של ה"ביובל" קבל מנה"מאיר" של ראש"צ.

ומתוך גנותם בא לידי שבתם. בשעה שנגע בשאלה של "חמת דמשק" הודת להם על מדת הכנסת-אורהים והתרבות הגבוהה שלהם (קורטווי בלע"ז), שאעפ"י שאינם מסכימים בכל, כנראה, בלפור, קבלו אותו בספ"י ובדרד-ארץ (כמובן, לפני האבנטים הארוכים והאתרוגים והולבובים ברחובות!) — ואנכי הפליג בשבתם של כל פקירי הרשות מבני-הואר, שאעפ"י שהם "נייטיבס" הם מצויינים במלאכתם; ובני-דודנו, שזכו לשמע בפעם הראשונה "קומפלימנט" שבה יוצא מפורש מפי וויר אנגלי, נעשו לו בידהם לאות רצון וברכו בלחש סרכת "שהחיינו".

וצריך להודות כי ווירנו זה דומה לרדי ג'ם ב- Sense of Humor

כלומר בחוש ההתול שלו, וכשבא לענות לשכנינו על טענתם כנגד ההלוואה שהמדי-ש"ה חושבת לעשות אך ורק לטובת ה"סהוי" ניו"ך כידוע, וביחוד על הטענה השונה של "הבטח נתחכמה פן ירבו מארץ", אמר להם חוזיר:

יש לנו ב"ה ארבעים ארצות בעולם, בן ירכו, זבלם דורשים מאתנו תמיד

More Capital, More Immigration

כלומר: יותר כספים והלוואות, יותר הגירה, זרק אתם פה בארץ כתנגדים כ"כ להלוואת כספים ולהגירת בני-אדם לטובת הארץ? איתמה!

ומה שאתם טוענים — כך אמר להם בטון נמרץ בסוף — טענת "באי כח" ומקש-קשים עכשיו בדבר השתתפות בעבודת הממשלה (cooperation בלע"ז) הרי כבר קשנו מכשם שלש פעמים ואתם לא רציתם, ועכשיו — סיים אמרי: א. מ. ר. י. לאלהים!

ובשעת דבורו דפק בקצה אצבעו על הקיר... ובני-דודנו הבינו מיד את הרמז, קמו הלכו להם חפויי ראש.

ולא עוד אלא, שבשעת פנישתו עם העתונאים, כשבבר נחר גרונו מרב דבורו במישך כל היום עם המשלחת שלהם ושלנו, ואחר כל הוכחהים עם העורך הערבי, שדבר בשם כל הערבים, קם העתונאי שלנו המדבר בשם כל העתונאים ושאל באופן דיפליומטי: — האם מוקדם הוא לשאל כי יהיה כ"מ הנציב?

— לא מוקדם הוא לשאל — ענה החויר ב"כסמיל" על שפתיו — אפי מוקדם הוא להשיב... * * *

ובכל-זאת, למהיוש לא מיבעי הקב"ה מקדים רפואה למכה והמציא לנו ע"י שליחו, מר פליכס סלטנס, עתוא' זקן ימפורסם מיינה, סגולה כדוקה ומנוסה כנגד כל ההפ-גנות והפרעות ר"ל בארצנו.

אך מה אדבר בלשוני בשעה שמרניש אנכי, כי לשוני קצרה ועטי אינו מסתפק-מוטב שאדבר בלשוננו תהב ממש, דברים בכתבם בעתון הציוני הגרמני ה"ויגנר מור-נצייטונג" מיום 20 מרץ ש"ז, מספר 2184, פתח את נאומו ונחלץ לפני סוף רב ע"א

יקורו האחרון בא"י ואמר:

"וכבר ביזם הראשון לבואי ירושלימה עשה עלי כאורע קטן רשם כביר מאד, הגרה קטנה נפלה בין פועלים עברים תערכים, והנה קפץ שוטד עברי להפריד ביניהם, אך לא מדברי אדם של שופר, אלא — נחשו במה? — כ פ ס ו ק א ח ד מ ת ה ל' ס, לאמר: "לא בחיל ולא בכה, כי אם ברוחי"... והפור-עלים הנצים נתפורו מיד לכל עבר, והיכן בעולם — שאל הנאום בהתלהבות — אפשר להפריד בין אנשים מתקוטטים באפן כזה? בפסקי-תהלים! רק בארץ העתיקה שיש בה אנשים דרשים!"

אשרי עין ראתה כל אלה!

כיו היא ה"אידיליה" ההדשה של א"י, ואתנו הישנים החיים בתוכה ימים ושנים לא ידענו! וכמה פשוטה ונשגבה היא, ממש פלאי-פלאים. שערו בנפשכם את תוצאות התמצאה הזו:

ראשית תבטל כ"עפרא הארעא" את כל שיטת הצבא והמימטרזה המעולה לכאצנו, ולא עוד נפל למעטמס על משלטי-המסים המסכנים שם באנגליה. לבד זאת הלא תקויים בנו נבואתו של ישעיהו: ונחתו חרבתם למזונות ונחיתותיהם עם הדגלים האדומים למזמורי תהלים, לא ישא נוי אל נוי מקלות עבים ככשבוע זה ולא ילכדו עוד תכסיסי-מלחמה במרש הרוסי. ותעץ מוזה הלא תהיה פרנסה בשפע ובטוחה ל"צ ידלר המפקד הראשי ולגדוד "המישורת המעולה" שלו ממדי-תהלים.

ומי יודע? — אפשר שלפני החנים שלהם תתפרסם פקודה מימשלתית כנגד ההפ-גנות והפרעות ר"ל בעירנו שהיא לישנא. מי שלא ישמע ולא יתפור בפעם הראש-שונה יתקע בשופר שכרים ויאמרו לו: אשרי יושבי ביתך!

מי שלא ישמע בפעם השנייה, יתקע

שכרים-תרועה ויאמרו לו שבע פעמים: "אשרי תמוני דרד" עד נמירא.

ובפעם השלישית, תגתן פקודה נמרצה לתקע תקיעה גדולה ולומר בקול רם: "לכני-צח לבני ידתון" והיתה אחריתם עדי-אובד... מ"ה שמושבת סעט את שמחתי ומועכיר את האידיליה הזאת, הוא רק — מה שאין אני בטוח אם בני-דודנו יבינו את הפסוק-אולי יהיה מטובו של העתונאי הנואם הנכבד לפתר לנו את השאלה הזו, ואנכי גם להראות לנו את מקום הפסוק המוצלח שלו: "לא בחיל וכו'" בספר ה"פסאליס", כלומר בתהלים...

* * *

וטבע משוטח יש לי באמת בזמן האהר-דון, לקרא את כל העתונים וכל הספרטוטים חבאים לידי וביתוד להתבונן אל התבונות והציורים שמדפסים עתוננו בחו"ל מפתי-הת המבללה בירושלים.

והנה נתגלגל לידי בשבוע זה הגליון האחרון של העתון האנגלי ה"ויגל בלינגרן בשם "די זש'איש ווארלד" (העם היהודי), שהוא כמדומני בן-דודו של ה"זש'איש כר-ניקל" ושניהם מ"ידידיו" הגדולים של נצי-בנו, וכשרפדפת' קצת בעתון זה נתלו לפני פתאום ארבע תמונות, זו אהר זו: בראש וראשונה, כמובן, ויצמן, וספתת כתוב באנגלית: כנהיג ההסתדרות הציונית, שעליו למסר "אדריסה"; אהריו בא בלפור בכבודו בעצמו ולמטה רשום: שעליו למלא את טקס הפתיחה; לימינו הרב הרץ, שעליו לנאם את נאום-הפתיחה, ואחרון אחרון חביב: הנציב העליון, שהוא "אהר הנכב-דים הנוכחים בשעת הפתיחה", לא פחות ולא יותר, כגון אלה "הנכבדים" שזכו לכר-טיסים לבנים וכדלילם, כלומר: "עם כל הנערים"...

ובכל זאת, עצור בכלין לא אובל, וכחך יב אני לגלות לכם חצי טפה מענין העורך הראשי שלנו, אבל בתנאי מפורש, רבותי, שהדבר יהא כפוס עמנו בצנעא נמורה — פתח-שין, שא! — שמא חליה אאולץ גם אני במחילה לשלח כהר כתב-פטורין לטע-רכת ותחיה או שפתנו של העורך האחראי הנכחו שלמה...

וזאת אשר עם לבני אגלת לכם, יקירי, כי אני הייתי הנגרם העקרי — למה אכחד? — ל"מפתו" של עורכנו הראשי והנגרם הראשי ל"משכר חוזירי" שנחלפנו גם פה "הריו ופנלוח" בתפקידיהם, כמיש כמו שם כצרפת... וכל כך למה? — פשוט מפני מעשה "פלאג'יאט" (גנבת-סופרים בלע"ז), שעשה כי בזמן האחרון כדרך סופרינו הגדו-לים, דהיינו למשל: הטרפ מסגי את ה"חכ-מה" של הנציב ע"א פינלוה (חמץ בפסח) ונתחלפו היוצרות כמה פעמים, שעליונים נעשו תחתונים במאמרים, והופיעו למעלה מה שראוי למטה...

ומכיון שתלמידי הסקרנים והרבים, בוד-פורת יוסה, הקיפוני בשאלות בכל מקום כתגורו של עכנאי, והם אינם נתנים לי מטוחה ממש ומקשים כ"א עפ"י דרכו "מתי יתפטר בן-אב"י שוב?" זה רומז לי בעיני האחת: "מה מכת קרודיהסוד?" והשני מחייד: מה "הקונץ" הזה? מסתמא: כיציאתו כך כניסתו, כמו אז... ועוד "חכמות" כאלו — ע"ב אספר לכם את כל המעשה בהרחבת, מא' ועד ת' ע"א "הפצצה" ב"ד א ד - והיום וחלוק הכסאות בין דעירכים, ממש כמו הריו ופנלוה בצרפת — ותוכחו בעצמכם אם לא צדקתי לפטרו ממשכרתו. עפ"י אולטר-מטוס שלי למערכת — הלא "דאר-היום" דורש תמיד קמזים מאחרים! — וכדי להפטר ממנו כאו שלחתי אותו לע"ע ולגוננת על חשבוננו...

